Кінологічний пошук постраждалих в умовах завалів та руйнувань

Тактика, безпека та алгоритми інтеграції кінологічних розрахунків у процес АРІНР.

Розробив: Мобільний рятувальний центр швидкого реагування "Донецьк-Луганськ" ДСНС України.

Цільова аудиторія: Спеціальний навчальний модуль для курсантів НУЦЗУ.

Stage 1 **Розвідка** » Stage 2 **Оперативна допомога** » Stage 3 **Ретельний пошук** » Stage 4 **Часткове розбирання** » Stage 5 **Фінальний контроль**

Інтеграція кінологічного розрахунку в структуру АРІНР

ТЕРМІНОЛОГІЯ:

АРІНР: Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи.

Кінологічний розрахунок: Кінолог + службовий собака.

АЛГОРИТМ ЗАЛУЧЕННЯ:

- **База:** Роботи жорстко регламентуються Наказом ДСНС.
- **Етапність:** Кінологічний розрахунок не працює хаотично. Він інтегрується на Етапі №3 (Ретельний пошук) та під час фінального контролю (Свіжий погляд) для верифікації відсутності людей перед залученням важкої техніки.

Матриця загроз: Специфіка бойових руйнувань

ЗВИЧАЙНИЙ ЗАВАЛ	БОЙОВЕ РУЙНУВАННЯ
Геометрія пустот	Ефект «підйом-падіння», до 60% об'єму завалу
Небезпеки	Наявність ВНП, оголена арматура, азбест
Зовнішня загроза	Загроза «double-tap» (повторного удару)
Допуск техніки	Обов’язкова перевірка піротехніками

ВНП: Вибухонебезпечні предмети.
Double-tap: Повторний удар по місцю проведення АРІНР.
Великі/Малі пустоти: Обмежені або значні вільні простори в завалі.

Екіпірування розрахунку: Захист та ефективність

КАСКА З ВІЗОРОМ:
Захист голови та очей.

РЕСПІРАТОР:
Захист дихання від азбесту та силікатного пилу.

БРОНЕЗАХИСТ:
Обов'язковий у зоні бойових дій.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ:
Шлея з шевронами ДСНС.

ТАКТИЧНЕ ВЗУТТЯ:
Антипрокольна підошва.

ЗВ'ЯЗОК ТА СВІТЛО:
Портативна радіостанція, налобний ліхтар.

ЗАХИСНЕ ВЗУТТЯ ДЛЯ СОБАК:
Критичний нюанс: Взуття захищає лапи від битого скла, але може суттєво знижувати зчеплення з похилими бетонними поверхнями.
Застосування залежить від типу завалу.

Протокол входу: Очищення операційної зони

Термінологія:

Операційна робоча зона: Зона безпосереднього проведення пошуку.

Вторинне обвалення: Ризик втрати стабільності конструкцій.

ПРАВИЛО 3 ОСІБ: Робота в зоні мінімум утрьох (кінолог, страхувальник, спостерігач).

1. ЗУПИНКА ТЕХНІКИ

Повне глушіння двигунів. Стерильність запахів та звуків.

2. ВІДХІД ПЕРСОНАЛУ

Усі, крім страхувальника, залишають зону.

3. ВИХІД РОЗРАХУНКУ

Заборона переміщення будь-яких уламків через ризик ефекту доміно.

Синергія: «Хвилина тиші» та технічна розвідка

⚠ **Режим «Хвилина тиші»:**

- Один довгий пневматичний сигнал (3 секунди) означає миттєве припинення всіх робіт та повну тишу.

БІОЛОГІЧНИЙ СЕНСОР (Собака)

Швидка локалізація загальної площі (запах).

АКУСТИКА ТА ТЕПЛОВІЗОР

Віброфони підтверджують звуки/дихання. БпЛА забезпечують розвідку без вібрації.

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ

Ендоскопи дають точне підтвердження для безпечного деблокування.

Фіксація результату та принцип «Свіжого погляду»

- Диференційоване позначення собакою:
- Живий постраждалий — активний гавкіт та дряпання найближчої точки виходу повітря;
- Загиблий — пасивне позначення (завмирання, вкладання).
- Обов’язковий перехресний контроль: підтвердження підозрілої точки другим незалежним кінологічним розрахунком («свіжий погляд») для виключення хибних реакцій перед розгортанням масштабного деблокування.
- Нанесення стандартизованого маркування на конструкції із зазначенням сектору та орієнтовної глибини.

Деблокування: Тріаж та Біобезпека

АЛГОРИТМ: ЖИВИЙ

- Ризик «краш-синдрому» (синдрому тривалого здавлювання). Вимагає медичного контролю.
- Собака негайно відводиться із зони для доступу парамедиків.
- Деблокування здійснюється виключно ручним інструментом.
- Постійний психологічний контакт із постраждалим.

АЛГОРИТМ: ЗАГИБЛИЙ

- Мінімізація контакту особового складу з біологічними рідинами.
- Обов’язкове провітрювання порожнеч.
- Посилений захист: медичні рукавички під робочими, респіратори.
- При випадковому контакті з біорідинами — негайна санітарна обробка та доповідь штабу.

Ресурс розрахунку: Ротація та фактори втоми

ФАКТОРИ ВИСНАЖЕННЯ РЕСУРСУ СОБАКИ

- Нюхова втома (вдихання будівельного пилу, гарі та хімікатів)
- Стрес від вибухів та вібрації важкої техніки
- Психофізичне виснаження (нестабільні поверхні)
- Температурний режим

ПРАВИЛА УПРАВЛІННЯ РЕСУРСОМ:

- Робота вимагає жорсткого таймінгу та ротації.
- Обов'язкове розгортання Пункту забезпечення життєдіяльності в безпечній, тихій зоні (поза видимістю завалу).
- Забезпечення терморегуляції, води та відпочинку.

Відповідальність та лідерство

- **Бойове братерство:** Кінологічний розрахунок — це не інструмент, це ваш бойовий побратим, що ризикує собою.
- **Грамотне управління:** Ефективність АРІНР повністю залежить від рішень керівника (тиша, безпека, синергія).
- **Пріоритет життя:** Життя постраждалих та безпека рятувальників — найвища та абсолютна цінність.

«Дисципліна на майданчику рятує життя під ним. Дякуємо за увагу.»